

Sygn. akt I PK 157/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący)

SSN Bohdan Bieniek

SSA Jolanta Hawryszko (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa B.B.

przeciwko Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych
Przemysłu [...] w [...]

o odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 maja 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w [...]

z dnia 28 grudnia 2015 r., sygn. akt VII Pa .../15,

- 1. oddala skargę kasacyjną,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 240 zł
(dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w [...], X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie z powództwa B.B. przeciwko Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...] w [...] o odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę wyrokiem z 18 sierpnia 2015 r. zasądził od pozwanej Federacji na rzecz B.B. 21.000 zł z ustawowymi odsetkami od 30 października 2013 r. Sąd Okręgowy w [...] VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na skutek apelacji pozwanego wyrokiem z 28 grudnia 2015 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w całości i oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy ustalił, że B.B. od 1 maja 1988 r. był pracownikiem Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...] z siedzibą w [...] zatrudnionym na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku specjalisty. Zakres obowiązków na tym stanowisku obejmował szereg wyspecyfikowanych czynności administracyjnych, nie obejmował prowadzenia spraw finansowych Federacji. Powód jest członkiem Związku Zawodowego Pracowników Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...] . Na podstawie uchwały podjętej na IV Krajowym Zjeździe Delegatów Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...] 26 października 1994 r. powód został powołany na stanowisko wiceprzewodniczącego Krajowej Rady Federacji i od tego czasu nie wykonywał obowiązków powierzonych umową o pracę. W okresie zatrudnienia powód odbywał podróże służbowe w celach związkowych, w trakcie których pokonywał kilkusetkilometrowe trasy po Polsce. Zazwyczaj używał samochodu prywatnego, za zgodą Przewodniczącego pozwanej Federacji. Powód miał także do dyspozycji objęty gwarancją producenta samochód służbowy. Powód przedstawiał rozliczenia delegacji, w których ujmował ryczałt za nocleg w U., mimo że w miejscowości tej korzystał z pomieszczeń Federacji. Każda z delegacji przedstawionych przez powoda była zatwierdzana zarówno pod względem formalno-rachunkowym jak i merytorycznym. W okresie pełnienia funkcji wiceprzewodniczącego pozwanej Federacji powód zajmował się także zakupami na rzecz Federacji. W czasie nieobecności powoda w [...], w związku z odbywanymi wyjazdami służbowymi,

zakupy te robił na prośbę powoda A.M. Powód zakupił w sklepie OBI na rachunek Federacji m.in. kozaki ogrodnicze potrzebne mu zimą, by odgarniać śnieg przed posesją w U., gdzie nocował. Powód zakupił także na potrzeby Federacji, za zgodą jej Przewodniczącego, dezodoranty do odświeżania samochodu służbowego oraz płyty CD. Przedmioty te pozostały w siedzibie Federacji. Kupował także żywność - warzywa i wędliny na prowiant dla związkowców zagranicznych. Zakupy te były akceptowane. Na posiedzeniach Krajowej rady Federacji powód składał sprawozdania z działalności w U., które były przyjmowane przez Krajową Radę Federacji, Komisję Rewizyjną i biegłych rewidentów.

W dniu 3 czerwca 2013 r. powód spotkał się z Przewodniczącym Federacji Z. K. i M. M. - członkiem Krajowej Rady Federacji. Zarzucił rozmówcom, że pod pismem z gratulacjami z 13 lipca 2011 r. adresowanym do Sekretarza Generalnego Europejskiej Federacji Związków Zawodowych w Brukseli, za zgodą Przewodniczącego Federacji podpisał się M. M. jako sekretarz generalny organizacji, choć funkcji takiej nie sprawował. Powód wyraził opinię, że Przewodniczący nie miał prawa bez jego współdziałania upoważniać M.M. do zmiany reprezentacji Federacji na forum międzynarodowym, a M.M. zarzucił, że ten nie poinformował go o podejmowaniu działań w podległym powodowi obszarze. Tego samego dnia Przewodniczący Federacji zlecił księgowej A. K. sporządzenie szczególnego rozliczenia dotyczącego działalności powoda za lata 2012 i 2013. Księgowa skontrolowała dokumenty księgowe złożone w okresie 1 stycznia 2012 r. - 1 sierpnia 2013 r. i wykazała, że powód dysponuje w sposób nieograniczony samochodem służbowym rozliczając koszty podróży fakturami na zakup paliwa, które w 2012 r. kosztowało pracodawcę 11.073 zł, w 2013 r. - 8.150,20 zł; jednocześnie w 2012 r. powód rozliczył kilometrówkę z tytułu odbywania podróży służbowych samochodem prywatnym na kwotę 47.348,02 zł, w 2013 r. - 61.957,70 zł; w ciągu pierwszego półrocza roku 2013 powód przejechał samochodem służbowym 13.942 kilometry i w tym samym okresie, jak wynika z jego delegacji, samochodem prywatnym 74.380 kilometrów. Stwierdzono, że powód przedstawiał faktury za zakupy dokonywane w [...] w czasie kiedy, według delegacji przebywał w innych miastach. Nadto deklarowane przez powoda ilości kilometrów w opisanych przez niego delegacjach w porównaniu z trasami wyliczonymi według

Google maps zostały zawyżone. W lipcu 2013 r. Przewodniczący Federacji przyznał powodowi nagrodę za nadzór nad działalnością majątkową w kwocie 10.000 złotych.

Przed zaplanowanym na dzień 17 października 2013 r. posiedzeniem przewodniczący pozwanej Federacji - Z.K. udał się osobiście do jedenastu członków Krajowej Rady Federacji i poinformował ich o zamiarze odwołania powoda, wskazując przyczyny tego zamiaru. Osoby te podpisały się pod sporządzonym już wnioskiem o odwołanie B.B. z pełnionej funkcji wiceprzewodniczącego. Rozmowy z poszczególnymi członkami Rady, do których Przewodniczący Federacji się zwrócił oraz zapoznawanie się przez niektórych z nich z dokumentacją księgową trwały po kilka godzin. Przewodniczący poinformował niektóre z tych osób, że wniosek o odwołanie powoda będzie głosowany na posiedzeniu dnia 17 października 2013 r.

W dniu 11 października 2013 r. zarząd reprezentującej powoda macierzystej zakładowej organizacji związkowej - Związku Zawodowego Pracowników Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...] wydał opinię, w której uznał za zasadny wniosek podpisany przez 11 członków Krajowej Rady Federacji o odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego, jak i wniosek o stwierdzenie wygaśnięcia z dniem 17 października 2013 r. mandatu powoda jako członka Krajowej Rady Federacji. Jednocześnie zarząd tej organizacji wraził zgodę na rozwiązanie przez organy statutowe Federacji umowy o pracę z powodem w każdym przewidzianym kodeksem pracy trybie. Opinia ta została wyrażona na posiedzeniu zarządu w B. Zakładowa organizacja związkowa reprezentująca powoda nie wezwała go do złożenia wyjaśnień.

W dniu 17 października 2013 r. odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Federacji NSZZ Przemysłu [...]. Do członków Krajowej Rady Federacji wysłano wcześniej zaproszenia, nie umieszczono adnotacji o obowiązkowym stawiennictwie ze względu na wagę spraw. Komisja Rewizyjna nie została poinformowana przed posiedzeniem 17 października 2013 r. o zarzutach ujętych we wniosku o odwołanie powoda. Na posiedzeniu 17 października 2013 r. obecnych było 15 członków na ogólną liczbę 22 członków, wobec czego komisja mandatowa stwierdziła, iż posiedzenie to było prawomocne do podejmowania uchwał. Z.K. przedstawił

uczestnikom posiedzenia, iż przedmiotem obrad będzie wniosek o odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego, odczytano wniosek o odwołanie B.B. z funkcji wiceprzewodniczącego. Przedstawiona została ponadto opinia zarządu zakładowej organizacji związkowej Pracowników NSZZ PL w B. W głosowaniu nad wnioskiem o odwołanie powoda wzięło udział 14 osób, za przyjęciem uchwały głosowało 10 osób, zaś przeciwko oddano 4 głosy, wobec czego uchwała o odwołaniu powoda z funkcji wiceprzewodniczącego Krajowej Rady Federacji została przyjęta. Uchwałą tą powód został także odwołany z pełnionej funkcji członka Krajowej Rady Federacji. Krajowa Rada Federacji wyraziła nadto w uchwale zgodę na rozwiązanie z powodem umowy o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia. Po odwołaniu B.B. z funkcji wiceprzewodniczącego przewodniczący Krajowej Rady Federacji - Z.K. wręczył powodowi pisemne oświadczenie o wypowiedzeniu mu umowy o pracę. Jako przyczynę tej decyzji wskazane zostało odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego Federacji oraz rażące nadużycia w zakresie gospodarowania majątkiem Federacji poprzez brak racjonalności w gospodarowaniu środkami finansowymi Federacji, w tym między innymi przez rozliczanie podróży służbowych samochodem prywatnym, mimo posiadanego do dyspozycji samochodu służbowego, poprzez przedkładanie nieprawdziwych oświadczeń dotyczących podróży służbowych, przez rozliczanie podróży służbowych, które nie miały miejsca lub przez zawyżanie faktycznie przejechanych kilometrów i zapewnienie sobie w ten sposób nienależnych środków finansowych. Tytułem przykładu pozwana wskazała na: - delegację nr 97/2013 na trasie U. – W. – U. – E. – U. – Ł. – U. (z zawyżeniem ilości przejechanych kilometrów), - delegację nr 40/2013, zgodnie z którą 10 kwietnia 2013 r. powód przebywał w Ustce, a w tym samym czasie - według złożonego oświadczenia - dokonał zakupów na potrzeby Federacji w [...], a nadto przedstawił ryczałt za nocleg pomimo faktu, że korzystał z pomieszczeń Federacji znajdujących się w Ustce, - delegację nr 62/2013, zgodnie z którą w 14 maja 2013 r. wyjechał z [...] o godzinie 6.00, a jednocześnie przedstawił rozliczenie zakupów na potrzeby Federacji dokonanych w [...] o godzinie 13:44, - delegację nr 61/2013, zgodnie z którą przebywał w dniach 11 i 12 maja 2013 r. do godziny 18.00 w delegacji do U., a jednocześnie dokonał 12 maja 2013 r. o godzinie 12.50 zakupów na potrzeby

Federacji w [...], - delegację nr 45/2013, zgodnie z którą odbywał 18 kwietnia 2013 r. podróż służbową do Zakopanego, a jednocześnie dokonywał w tym dniu zakupów na potrzeby Federacji. Nadto wskazano, iż powód rozliczał zakupy dokonywane dla celów prywatnych jako zakupy na potrzeby Federacji, tj. zakup kozaków, dezodorantów, pianki do golenia, warzyw i wędlin, płyt CD z muzyką. Pismo to jako pracodawca podpisał Przewodniczący Krajowej Rady Federacji Z.K.. Uchwałą z dnia 30 stycznia 2014 r. Komisja Rewizyjna stwierdziła, iż działania podjęte przez Krajową Radę Federacji wobec B.B. w sprawie jego odwołania z funkcji wiceprzewodniczącego były zgodne ze statutem federacji. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia powoda liczona według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wynosi 9.785 zł.

Sąd Rejonowy rozstrzygnął sprawę zgodnie z art. 45 § 1 k.p., który stanowi, że w razie ustalenia, że wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest nieuzasadnione lub narusza przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, sąd pracy - stosownie do żądania pracownika - orzeka o bezskuteczności wypowiedzenia, a jeżeli umowa uległa już rozwiązaniu - o przywróceniu pracownika do pracy na poprzednich warunkach albo o odszkodowaniu. Sąd Rejonowy uznał, że wypowiedzenie umowy o pracę jest niezgodne z prawem, ponieważ zostało dokonane przez podmiot nieuprawniony do skutecznego dokonania tej czynności. Zgodnie z § 17 ust. 4 Statutu Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...] z 14 października 2010 r. obowiązującego w dacie 17 października 2013 r., do składania oświadczeń woli w imieniu Federacji, w tym w sprawach majątkowych, konieczne jest łączne działanie przewodniczącego Federacji i wiceprzewodniczącego Federacji, co w sprawie nie miało miejsca, ponieważ oświadczenie o wypowiedzeniu powodowi umowy o pracę zostało złożone przez Przewodniczącego.

Sąd Rejonowy stwierdził też naruszenie prawa z art. 38 § 1 k.p., który stanowi, iż o zamiarze wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony pracodawca zawiadamia na piśmie reprezentującą pracownika zakładową organizację związkową, podając przyczynę uzasadniającą rozwiązanie umowy, a organizacja ta może złożyć zastrzeżenia w terminie 5 dni od otrzymania zawiadomienia. W sprawie zarząd Zakładowej Organizacji Związkowej

Pracowników Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...] uznając, że wniosek o odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego oraz wniosek o stwierdzenie wygaśnięcia mandatu powoda z datą 17 października 2013 r. są uzasadnione wyraził zgodę na rozwiązanie z powodem stosunku pracy w każdym trybie przewidzianym przez kodeks pracy. W ocenie Sądu Rejonowego zgoda jest zbyt ogólna, nie odnosi się do konkretnej przyczyny zamierzonego wypowiedzenia umowy o pracę. Pozwana nie wykazała faktu pisemnego powiadomienia wskazanej organizacji o przyczynach zamierzonego wypowiedzenia.

Niezależnie od powyższego Sąd uznał, że wypowiedzenie powodowi umowy o pracę było nieuzasadnione. Sąd Rejonowy podkreślił, że zakres obowiązków B.B. zatrudnionego w Federacji na stanowisku specjalisty nie obejmował czynności, które zostały wskazane jako zarzuty w wypowiedzeniu umowy o pracę. Zarzuty związane są z działalnością funkcyjną, którą sprawował jako wiceprzewodniczący Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...], nie zaś na podstawie umowy o pracę - jako specjalista. Nadto sposób odwołania powoda z funkcji, jakkolwiek zgodny ze statutem był rażąco niezgodny z dobrymi obyczajami, ponieważ tylko 11 na 22 członków Rady miało szansę zapoznać się przed posiedzeniem z dnia 17 października 2013 r. z zarzutami do działalności powoda jako wiceprzewodniczącego, do których B.B. w żaden sposób wcześniej nie mógł się ustosunkować. Wątpliwości budzi też brak powiadomienia niektórych członków Krajowej Rady Federacji o przedmiocie obrad zaplanowanych na 17 października 2013 r.

Sąd Rejonowy analizując zarzut wypowiedzenia umowy o pracę, rażących nadużyć w zakresie gospodarowania przez powoda majątkiem Federacji poprzez brak racjonalności w gospodarowaniu środkami finansowymi Federacji wskazał, że nie znajduje uzasadnienia w kontekście faktu przyznania powodowi nagrody w najwyższej kwocie za nadzór nad działalnością majątkową Federacji. Zarzut wykorzystywania przez B.B. samochodu prywatnego do celów służbowych bez zgody Przewodniczącego Federacji pozostaje w oczywistej sprzeczności z dokumentacją. Powód korzystając z samochodu prywatnego do celów służbowych działał zgodnie z wolą pracodawcy. Sąd Rejonowy uznał, że członkowie Prezydium - przewodniczący i wiceprzewodniczący byli uprawnieni i zobowiązani do

wzajemnej kontroli rozliczeń delegacji. Bierność Przewodniczącego spowodowała, że powód miał zgodę na praktykowane rozliczanie delegacji. Odnosząc się do zarzutu ilości kilometrów przebytych przez powoda w trakcie wyjazdów służbowych Sąd zaznaczył, że każda z delegacji powoda została sprawdzona i zaakceptowana do wypłaty zarówno pod względem formalno - rachunkowym jak i merytorycznym. Nie jest także zasadny zarzut niewłaściwego rozliczenia delegacji, zgodnie z którymi powód odbywał podróże służbowe poza Łódź, a jednocześnie dokonywał w dniach delegacji zakupów na potrzeby Federacji, bowiem powód zlecał świadkowi zakupy w czasie nieobecności w [...], co ten faktycznie czynił. Również faktury zawierająca pozycję nietypowych zakupów powoda zostały sprawdzona i zatwierdzona w całości pod względem formalno - rachunkowym i merytorycznym. Sąd Rejonowy uznając, że wypowiedzenie powodowi umowy o pracę było niezgodne z prawem i jednocześnie nieuzasadnione, na podstawie art. 47¹ k.p. zasądził powodowi odszkodowanie w żądanej wysokości.

Sąd Okręgowy uznał, że dokonana przez Sąd Rejonowy ocena materii sprawy jest fragmentaryczna i wybiórcza, a jako taka narusza art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy błędnie uznał, że wypowiedzenia powodowi umowy o pracę zostało dokonane przez podmiot nieuprawniony do skutecznego dokonania tej czynności. Zgodnie z utrwaloną w polskim prawie pracy wykładnią pojęcia pracodawcy na gruncie art. 3 k.p., pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. Natomiast w myśl art. 3¹ § 1 k.p. za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje osoba lub organ zarządzający tą jednostką albo inna wyznaczona do tego osoba. Krąg osób upoważnionych do działania za danego pracodawcę i udzielania pełnomocnictwa procesowego w sprawach z zakresu prawa pracy wyznaczany jest na podstawie art. 3¹ k.p., co wynika z subsydiarności regulacji prawa procesowego względem rozstrzygnięć prawa materialnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., II PZ 62/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 68). W odniesieniu do Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...] zgodnie z § 19 ust. 4 statutu Federacji, czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w odniesieniu do pracowników zatrudnionych w biurze Federacji dokonuje

przewodniczący, któremu przysługują uprawnienia określone w Kodeksie pracy, ustawie o związkach zawodowych i innych przepisach prawa. W orzecznictwie wskazuje się wprost, iż przez czynności z zakresu prawa pracy rozumie się wszystkie czynności prawne określone w przepisach regulujących stosunek pracy, których dokonuje pracodawca, a więc zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę, zmiany w tych umowach, a także ustalanie regulaminów pracy. Wyznaczenie osoby dokonującej czynności z zakresu prawa pracy rozumieniu art. 3¹ § 1 k.p. ma bowiem charakter generalny (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 r., II PK 412/04, OSNP 2006 nr 13-14, poz. 210). Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, iż przewodniczący sprawujący na mocy ww. statutu reprezentację w sprawach z zakresu prawa pracy, uprawniony jest w oparciu o obowiązujące przepisy prawne do dokonywania wszelkich czynności prawnych dotyczących podległych pracowników, a w tym również do składania w imieniu Federacji oświadczeń woli w przedmiocie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy. Jednocześnie powyższej oceny nie zmienia § 17 ust. 4 wskazanej regulacji, który stanowi, iż do składania oświadczeń woli w imieniu Federacji, w tym w sprawach majątkowych konieczne jest łączne działanie przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Federacji. Zauważyć należy, iż przedmiotowy zapis wskazuje na osoby uprawnione ogólnie do reprezentowania Federacji wobec osób trzecich.

Sąd II instancji nie zgodził się również z poczynionym na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego ustaleniem, iż na gruncie rozpoznawanej sprawy nie doszło do konsultacji zamiaru wypowiedzenia powodowi umowy o pracę. Zgodnie art. 38 k.p. o zamiarze wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony pracodawca zawiadamia na piśmie reprezentującą pracownika zakładową organizację związkową, podając przyczynę uzasadniającą rozwiązanie umowy. Z kolei z mocy art. 30 § 4 k.p. w oświadczeniu pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony lub o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia powinna być wskazana przyczyna uzasadniająca wypowiedzenie lub rozwiązanie umowy. Przepisy te nakazują, aby w wypadku wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony wskazać przyczynę tego wypowiedzenia. Przyczyna ta winna być tożsama z przyczyną

wskazaną w piśmie konsultacyjnym do związków zawodowych. W sprawie na pracodawcy spoczywał obowiązek zawiadomienia zakładowej organizacji związkowej - Związku Zawodowego Pracowników Federacji Niezależnych Samorządowych Związków Zawodowych Przemysłu [...]. Wprawdzie jak ustalił Sąd I instancji strona pozwana nie przedstawiła w toku procesu potwierdzenia pisemnego zawiadomienia wskazanej organizacji o przyczynach zamierzonego wypowiedzenia, niemniej jednak Sąd Okręgowy uznał, iż pozwany wywiązał się z obowiązku przeprowadzenia konsultacji związkowej. Bezspornym jest bowiem, iż związek zawodowy zawiadomiony przez pracodawcę zajął stanowisko w sprawie podnosząc, że wniosek o odwołanie przed upływem kadencji powoda z zajmowanej funkcji w Federacji jest w pełni uzasadniony. Ponadto za zasadny uznał wniosek o stwierdzenie wygaśnięcia z dniem 17 października 2013 r. mandatu powoda, jako członka Krajowej Rady Federacji. Tym samym bezspornie, mimo wątpliwości co do zachowania rygorów dotyczących trybu konsultacji tj. formy wystąpienia o konsultację, strona pozwana wywiązała się z obowiązku określonego w art. 38 k.p. zawiadamiając związek zawodowy o zamiarze wypowiedzenia powodowi umowy o pracę i uzyskując od związku odpowiedź w tym przedmiocie. Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał, że nie można przyjąć, iż zarząd zakładowej organizacji związkowej w chwili sporządzania opinii nie znał przyczyn zamierzonego wypowiedzenia. Powyższemu przeczy treść tej opinii, z której wynika, iż zarząd zajął stanowisko w sprawie po zapoznaniu się z wnioskiem Krajowej Rady Federacji oraz przedłożonymi dowodami i dokumentami. Natomiast we wniosku o odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego strona pozwana sprecyzowała, iż powodem odwołania B.B. z pełnionej funkcji jest rażące naruszenie postanowień statutu Federacji i w sposób szczegółowy wskazała na okoliczności potwierdzające nadużycia, których dopuścił się powód m.in. w zakresie gospodarowania majątkiem Federacji poprzez brak racjonalności w gospodarowaniu środkami finansowymi biura Federacji. W uzasadnieniu przedmiotowego wniosku wyjaśniono, na czym wskazane nadużycia miały polegać, a nadto powołano konkretne dowody potwierdzające działania powoda. Powyższe nadużycia stanowiły przyczynę późniejszego rozwiązania z powodem stosunku pracy i zostały ponownie przytoczone w wypowiedzeniu umowy o pracę z powodem z dnia 17 października

2013 r. Fakt, iż opinia organizacji związkowej odnosiła się do konkretnej przyczyny zamierzonego wypowiedzenia potwierdzały również zeznania świadka przewodniczącej związku zawodowego, która przyznała, iż z przedstawionych dokumentów wynikało, iż przyczyną odwołania powoda były nadużycia finansowe, które spowodował. Świadek wskazała, iż do wniosku dołączone były delegacje i wykazy dotyczące delegacji i wyjazdów, dokumenty te były w kilku segregatorach i zarząd związku się z nimi zapoznał. Na podstawie przedstawionych dokumentów zarząd uznał wniosek za zasadny i nie widział potrzeby konsultacji z powodem. Przed wyrażeniem opinii organizacja związkowa знаła przyczyny zamierzonego wypowiedzenia umowy o pracę oraz zapoznała się z dokumentacją źródłową potwierdzającą brak racjonalności powoda w gospodarowaniu finansami Federacji.

Wobec powyższego brak podstaw do przyjęcia, iż pod względem formalnym oświadczenie pracodawcy było wadliwe.

Sąd okręgowy także nie podzielił stanowiska Sądu pierwszej instancji, iż podane powodowi przyczyny wypowiedzenia były nierzeczywiste, a tym samym nie uzasadniały rozwiązania stosunku pracy. Przyczyny wypowiedzenia były konkretne i prawdziwe. W oświadczeniu z 17 października 2013 r. wskazano, iż przyczyną wypowiedzenia powodowi umowy o pracę jest odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego Federacji oraz nadużycia w zakresie gospodarowania majątkiem Federacji poprzez brak racjonalności w gospodarowaniu środkami finansowymi Federacji (m.in. przez rozliczanie podróży służbowych samochodem prywatnym mimo posiadanego do dyspozycji samochodu służbowego, przedkładanie nieprawdziwych oświadczeń dotyczących podróży służbowych) i zapewnienie sobie w ten sposób nienależnych środków finansowych. Odnosząc się do pierwszej ze wskazanych przyczyny Sąd Okręgowy zauważył, iż odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego nastąpiło w sposób zgodny ze statutem tj. w drodze uchwały organu kolegialnego Krajowej Rady Federacji, po uprzednim zasięgnięciu opinii macierzystej zakładowej organizacji związkowej. Dla skuteczności odwołania bez znaczenia pozostawał natomiast fakt, iż nie wszyscy członkowie Krajowej Rady Federacji zostali powiadomieni o planowanym głosowaniu nad wnioskiem odwołania powoda. Statut Federacji nie przewidywał bowiem obowiązku informowania członków Krajowej Rady o szczegółowym

porządku obrad w ramach wewnętrznych spraw organizacyjnych, a stawiennictwo członków było obowiązkowe niezależnie od przedmiotu obrad - nagminne nieuczestniczenie w posiedzeniach skutkowało skreśleniem z listy członków. Ponadto zgodnie z § 16 ust. 5 statutu Federacji jedyny konieczny wymóg, aby posiedzenie było prawomocne do podejmowania uchwał, stanowiła obecność co najmniej połowy członków na posiedzeniu. Nie ulega wątpliwości, iż w posiedzeniu 17 października 2013 r. brało udział więcej niż połowa członków tj. 15 na ogólną liczbę 22. Jednocześnie nie sposób przyjąć, iż dla ważności podjętej uchwały koniecznym było uprzednie zapoznanie się członków Rady z dokumentacją dotyczącą finansowej działalności powoda. Dokumentacja była dostępna na posiedzeniu i osoby zainteresowane mogły się z nią zapoznać. Natomiast nawet gdyby przyjąć, iż brak powiadomienia wszystkich członków o porządku obrad, czy też brak możliwości uprzedniej analizy dokumentów budzą wątpliwości, co do sposobu i zasadności odwołania powoda, niewątpliwym jest, iż działania podjęte przez Krajową Radę Federacji wobec powoda w sprawie jego odwołania z funkcji wiceprzewodniczącego, były zgodne ze statutem federacji. Zgodność przebiegu obrad i wszelkich podjętych działań potwierdziła Komisja Rewizyjna uchwałą z 30 stycznia 2014 r. Komisja uznała, iż w przedmiotowej sprawie zachowano wszelkie procedury statutowe.

W przekonaniu Sądu Okręgowego nie ulega również wątpliwości, iż powoływane przez stronę pozwaną okoliczności, które legły u podstaw złożenia wypowiedzenia, faktycznie miały miejsce i niewątpliwie stanowiły uzasadnioną podstawę do zakończenia współpracy z powodem. Zebrany w sprawie materiał dowodowy potwierdza podróż służbowe samochodem prywatnym mimo, iż posiadał do swojej dyspozycji samochód służbowy. Wprawdzie jak ustalił Sąd pierwszej instancji powód otrzymał zgodę Przewodniczącego Federacji na użytkowanie samochodu prywatnego do celów służbowych, niemniej jednak z zeznań świadka Z. K. wynika, iż w pozwanej Federacji obowiązywała zasada, że możliwym jest korzystanie z samochodu prywatnego jedynie w sytuacji, gdy samochód służbowy jest niesprawny. Powyższe potwierdzają również zeznania powoda, który przyznał, iż trzykrotnie miał awarię samochodu służbowego w związku z czym zdarzyło się, iż nie dojechał na umówione spotkanie na czas i

przewodniczący wyraził zgodę na używanie samochodu prywatnego. W spornym okresie kiedy powód odbywał podróże służbowe nie było natomiast podstaw do użytkowania samochodu prywatnego. Powód dysponując w sposób nieograniczony samochodem służbowym, jednocześnie rozliczał koszty podróży z tytułu odbywania podróży służbowych własnym samochodem. Wątpliwości budzi również liczba kilometrów przebytych przez powoda w trakcie wyjazdów służbowych, który zaledwie w ciągu pierwszego półrocza 2013 r. przejechał łącznie 88.322 km, w tym 13.942 km samochodem służbowym, którym (poza jednym wyjątkiem) podróży służbowych nie odbywał. Oczywistym jest dla Sądu Okręgowego, iż długość trasy ustalona jedynie w oparciu o program „google map” nie jest do końca miarodajna. Niewątpliwie podczas podróży mogą zdarzyć się różne sytuacje zmuszające kierowcę do wybrania innej niż optymalna z punktu widzenia tego programu, trasy. Jednakże Sąd nie przekonało tłumaczenie powoda z uwagi na częstotliwość i różnicę w stosunku do potencjalnej długości trasy. Jak wynika z ustaleń sądu I instancji przekroczenia dotyczyły praktycznie każdej podróży i nieraz kilkuset kilometrów. Ponadto Sąd Okręgowy uznał, że niewłaściwe było działanie powoda sprowadzające się do pobierania ryczałtu za noclegi w U., mimo zapewnienia tego noclegu w pomieszczeniu Federacji. Pozwany nie mógł jednak z tego czynić zarzutu bowiem wyrażał na to zgodę. Natomiast sam fakt, iż przedstawione przez powoda rozliczenia i faktury zostały zaakceptowane do wypłaty przez księgowość, nie oznacza aprobaty dla działań powoda ze strony pozwanej. Jak wynika z ustaleń poczynionych w niniejszej sprawie powód jako członek Prezydium Federacji miał prawo do zarządzania i dysponowania majątkiem Federacji (§ 22 statutu). Jednocześnie zeznania przewodniczącego Federacji potwierdzają, iż zakupy powoda nie były na bieżąco sprawdzane, zaś faktury akceptowano zbiorowo. Oczywistym jest bowiem, co pominął Sąd pierwszej instancji, iż z uwagi na pełnioną przez powoda funkcję, wiceprzewodniczącego Federacji, strona pozwana miała pełne zaufanie do powoda i podejmowanych przez niego działań na rzecz Federacji, a w konsekwencji nie kontrolowała na bieżąco przedstawianych przez niego faktur. Nie sposób zatem wnioskować, iż powód gospodarował środkami finansowymi Federacji zgodnie z wolą i wiedzą pracodawcy. Przy czym nie ma znaczenia, iż powód był ceniony pracownikiem i otrzymał nagrodę w lipcu 2013 r. Istotnie

przewodniczący przyznał powodowi nagrodę finansową. Niemniej jednak powyższa nagroda została przyznana za nadzór nad działalnością gospodarczą i finansową Federacji w 2010 roku. Natomiast w latach 2012-2013 powód dopuścił się licznych nadużyć gospodarując majątkiem federacji. Właśnie to negatywne zachowanie powoda, nie zaś ocena pracy w poprzednich latach stanowiły przyczynę rozwiązania stosunku pracy.

W przekonaniu Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy dokonał błędnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, co doprowadziło do naruszenia prawa materialnego i nieprawidłowego przyjęcia, że wypowiedzenie powodowi umowy o pracę było niezgodne z prawem i jednocześnie nieuzasadnione.

Skarga kasacyjna została złożona w imieniu powoda. W podstawach skargi postawiono zarzut: 1. naruszenia prawa materialnego:

a) art. 38 § 1 k.p. przez wadliwe uznanie, że pozwany wywiązał się z obowiązku przeprowadzenia konsultacji związkowej w sytuacji, gdy pozwany nie zawiadomił reprezentującej powoda zakładowej organizacji związkowej, ani o zamiarze wypowiedzenia powodowi umowy o pracę, ani o przyczynach zamierzonego wypowiedzenia; nie jest bowiem takim zawiadomieniem „wniosek o odwołanie wiceprzewodniczącego Federacji NSZZ Przemysłu [...] B.B. z pełnionej funkcji” załączony do pisma pozwanego z dnia 12 listopada 2013 r., a skierowany do reprezentującej powoda zakładowej organizacji związkowej gdyż: - nie jest to wniosek „pracodawcy” powoda czyli Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...] w [...], a jedynie wniosek „niektórych członków” (a dokładnie 11 członków z 22) Krajowej Rady Federacji, nadto wniosek dotyczył jedynie odwołania powoda z funkcji wiceprzewodniczącego, a nie dotyczył zaś umowy o pracę, która podlegała rozwiązaniu, czyli umowy o pracę z 1 maja 1988 r zatrudniającej powoda na stanowisku specjalisty, - zarówno wniosek o odwołanie wiceprzewodniczącego z pełnionej funkcji jak i opinia są pozbawione mocy dowodowej ze względu na stworzenie ich tylko na potrzeby procesu;

b) art. 38 § 1 k.p. w zw. z § 16 pkt 17 statutu Federacji NSZZ Przemysłu [...] w [...] poprzez wadliwe uznanie, że opinia zarządu organizacji zakładowej z 11 października 2013 r stanowi odpowiedź na zgłoszone w ramach art. 38 k.p. zawiadomienie o zamiarze wypowiedzenia powodowi umowy i wskazanie przyczyn

tego wypowiedzenia w sytuacji, gdy opinia nie dotyczyła przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę, a przyczyn odwołania za stanowiska wiceprzewodniczącego, a przede wszystkim została sporządzona przed wnioskiem;

c) art. 30 § 4 k.p. i art. 45 § 1 k.p. i art. 74 k.p. przez: - wadliwe uznanie, że wskazane w wypowiedzeniu przyczyny, a dotyczące obowiązków powoda, jako wiceprzewodniczącego KRF mogły, co do zasady stanowić prawdziwą i uzasadnioną w rozumieniu art. 45 § 1 k.p. przyczynę wypowiedzenia powodowi umowy o pracę na stanowisku całkowicie odmiennym bo wynikającym z umowy o pracę na stanowisku specjalisty, zawartej w 1 maja 1988 r., - wadliwe uznanie, że podane w wypowiedzeniu przyczyny były prawdziwe, rzeczywiste i dotyczyły stosunku pracy, w którym pozostawał powód, - orzekanie z pominięciem tego, że wobec wadliwie przeprowadzonej procedury nie doszło do skutecznego odwołania powoda z funkcji wiceprzewodniczącego Federacji, a zatem główna przyczyna wskazana w wypowiedzeniu nie jest rzeczywista;

d) § 17 ust. 4 statutu Federacji z zw. z art. 9, art. 10 oraz art. 13 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, przez orzekanie z ich pominięciem i wadliwe uznanie, że dla złożenia skutecznego oświadczenia o wypowiedzeniu powodowi umowy o pracę wystarczające było oświadczenie przewodniczącego Federacji podczas, gdy zgodnie z § 17 ust. 4 statutu wymagana była w takiej sytuacji łączna reprezentacja Prezydium KRF, czyli przewodniczącego i wiceprzewodniczącego KRF;

e) § 19 ust. 4 statutu Federacji przez jego zastosowanie w sytuacji, gdy powód nie pozostawał „pracownikiem biura Federacji”, o którym w/w paragraf stanowi, lecz pracował na stanowisku sekretarza Zespołu Środowiskowego w [...];

f) § 16a pkt 17, § 20 ust. 1 pkt I statutu Federacji oraz § 14 pkt 7, § 17, § 25 pkt 9 statutu Związku Zawodowego Pracowników Federacji Niezależnych Samorządowych Związków Zawodowych Przemysłu [...] w zw. z art. 9, art. 10, art. 13 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych przez ich niezastosowanie i błędne uznanie, że odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego był prawidłowe;

2. naruszeniu prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 328 § 2 k.p.c. w zw. a art. 233 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. oraz w

związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez niewskazanie powodów odmowy wiarygodności dowodom, na których oparł się Sąd pierwszej instancji, niewskazanie powodów, dla których ocena dowodów dokonana przez Sąd pierwszej instancji była zdaniem sądu odwoławczego wadliwa, brak wskazania dowodów, na których oparł się Sąd drugiej instancji zmieniając wyrok, brak wskazania podstawy faktycznej wyroku przez brak istotnych ustaleń, a co miało istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem wykazuje, że sąd odwoławczy orzekał w oparciu o nieustalony w stopniu dostatecznym stan faktyczny i bez wymaganej wnikliwości, bo wybiórczo i dowolnie, ocenił zebrany materiał dowodowy; powyższe uniemożliwia również przeprowadzenie kontroli kasacyjnej wyroku.

Skarżący wnioskował o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście uzasadnionej. Wskazał, że Sąd drugiej instancji, jakkolwiek w uzasadnieniu skonstatował, że pozwany nie przedstawił potwierdzenia zawiadomienia reprezentujących powoda związków zawodowych na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy o pracę i o przyczynach wypowiedzenia, to jednak przeprowadził konsultacje związkowe w myśl art. 38 § 1 k.p., czym rażąco naruszył prawo materialne. Zastosował to prawo w sposób sprzeczny z literalnym brzmieniem przepisu, nakładającym na pracodawcę obowiązek konsultacji, tylko i wyłącznie w formie pisemnej i wprost. Powód wskazał też, że wniosek o jego odwołanie, na który powołał się Sąd drugiej instancji, dotyczył jedynie odwołania powoda z funkcji wiceprzewodniczącego, a nie dotyczył umowy o pracę z 1 maja 1988 r. na podstawie której został zatrudniony na stanowisku specjalisty. W stosunku do uzasadnienia wyroku powód podniósł zarzut braków uzasadnienia, bowiem przy zmianie ustaleń konieczne jest przedstawienie w uzasadnieniu wyroku wyводу zawierającego ocenę dowodów i wykazującego odmienną podstawę faktyczną. Wskazał na brak mocy dowodowej dokumentów, a na których oparł się Sąd drugiej instancji, uznając za spełniony wymóg z art. 38 k.p., tj. wniosku o odwołanie wiceprzewodniczącego Federacji NSZZ Przemysłu [...] B.B. z pełnionej funkcji i opinii macierzystego związku zawodowego powoda z 11 października 2013 r.; nie dostrzegając braku mocy dowodowej tych dokumentów, Sąd drugiej instancji rażąco naruszył zasady swobodnej oceny dowodów, czego skutkiem było rażące naruszenie prawa materialnego tj. art. 38 § 1 k.p. i art. § 16a pkt 17 statutu

Federacji NSZZ Przemysłu [...] w [...] przez bezzasadne uznanie, że został spełniony wymóg konsultacji związkowej przy wypowiedzeniu umowy o pracę i wymóg zasięgnięcia opinii macierzystej organizacji związkowej przy odwoływaniu powoda z funkcji wiceprzewodniczącego. Skarżący argumentował, że jak wynika z § 16a pkt 17 statutu, Krajowa Rada Federacji mogła odwołać powoda z funkcji przewodniczącego jedynie po uprzednim zasięgnięciu opinii macierzystej organizacji związkowej powoda. Przed wydaniem opinii musiało zatem nastąpić zasięgnięcie jej. Tymczasem wniosek o odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego został sporządzony po wydaniu samej opinii. Jak bowiem wykazuje zapis zamieszczony w dwóch ostatnich liniijkach na str. 4 wniosku o odwołanie B.B. z funkcji wiceprzewodniczącego, opinia macierzystej organizacji związkowej powoda stanowiła załącznik do tego wniosku.

Niezależnie od powyższego, skarżący podniósł, że oczywistość skargi ujawnia się również w uznaniu, że wypowiedzenie powodowi umowy o pracę zostało dokonane przez podmiot uprawniony. Zarzucił rażące naruszenie art. 9, art. 10 oraz art. 13 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych i zw. z § 17 ust. 4 statutu Federacji przez orzekanie z ich pominięciem. W przekonaniu skarżącego, skoro to statut Federacji, zgodnie z art. 9, 10 i 13 ustawy o związkach zawodowych określa struktury organizacyjne, zasady sprawowania funkcji, sposób reprezentowania, i skoro § 17 ust. 4 wskazanej regulacji stanowi, że do składania oświadczeń woli w imieniu Federacji, w tym w sprawach majątkowych, konieczne jest łączne działanie przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Federacji, to wypowiedzenie powodowi umowy o pracę jedynie przez przewodniczącego Federacji było oczywiście wadliwe. Do powoda nie ma zastosowania § 19 ust. 4 statutu Federacji, bowiem nie był pracownikiem biura Federacji. Był sekretarzem Zespołu Środowiskowego w [...], więc zupełnie innej jednostki organizacyjnej.

Oczywista zasadność skargi ujawniała się również w tym, że Sąd II instancji rażąco niewłaściwie zastosował art. 30 § 4 k.p. oraz art. 45 § 1 k.p. w wyniku czego bezpodstawnie uznał, że podane w wypowiedzeniu przyczyny rozwiązania umowy o pracę z dnia 1988 r. były zasadne w sytuacji, gdy nie pozostawały one w żaden sposób związane ze stosunkiem pracy powoda. Wskazane zaś w wypowiedzeniu przyczyny rozwiązania umowy o pracę dotyczyły odwołania z funkcji

wiceprzewodniczącego oraz rażących nadużyć w zakresie gospodarowania majątkiem Federacji, niemniej stosunek pracy jako specjalisty nie był zależny od piastowania funkcji Wiceprzewodniczącego. Odwołanie zatem powoda z tej funkcji nie mogło mieć żadnego wpływu na rozwiązanie z powodem umowy o pracę. Również druga przyczyna nie dotyczyła stosunku pracy na stanowisku specjalisty, a jedynie obowiązków wykonywanych przez powoda jako wiceprzewodniczącego Federacji, który w ramach pełnionej funkcji z wyboru zajmował się majątkiem Federacji. Niezależnie od powyższego w ocenie skarżącego przyczyny podane w wypowiedzeniu były nieprawdziwe i niezasadne. Skarżący wniósł o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w [...] przez oddalenie apelacji pozwanego, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania oraz zwrot kosztów procesu za wszystkie instancje.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wskazana przyczyna rozpoznania skargi, jako oczywiście uzasadnionej jest nieusprawiedliwiona. Skarga została skonstruowana zasadniczo na dwóch zagadnieniach dotyczących wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę, tj. uchybienie wymogom formalnym, w tym w zakresie reprezentacji pracodawcy i konsultacji z zakładową organizacją związkową oraz prawidłowość określenia przyczyn wypowiedzenia umowy, a zatem zasadność wypowiedzenia. Sąd Najwyższy uznał, że dla wyjaśnienia wskazanych zagadnień konieczne jest ustalenie statusu powoda jako pracownika Federacji NSZZ Przemysłu [...], przy czym należy mieć na względzie, że zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Bezspornie, powód 1 maja 1988 r. zawarł z Federacją Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...] z siedzibą w [...], reprezentowaną przez przewodniczącego Krajowej Rady Federacji NSZZ Przemysłu [...] P. S. umowę o pracę, na podstawie której został zatrudniony na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku specjalisty, następnie sekretarza w Zespole Środowiskowym w [...]. Powód był członkiem Związku Zawodowego Pracowników Federacji Niezależnych Samorządnych

Związków Zawodowych Przemysłu [...] . Na podstawie uchwały podjętej na IV Krajowym Zjeździe Delegatów Federacji Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu [...] z dnia 26 października 1994 r. został powołany na stanowisko wiceprzewodniczącego Krajowej Rady Federacji. W związku z tym zdarzeniem pracodawca powoda, czyli Federacja NSZZ PL w osobie przewodniczącego Krajowej Rady Federacji Z. K. z datą 2 listopada 1994 r. powierzyła powodowi od 1 listopada 1994 r. obowiązki wiceprzewodniczącego KRF sporządzając stosowny dokument pracowniczy. Powód realizował powierzone obowiązki wiceprzewodniczącego. Kolejne angaże pracownicze powód otrzymywał od pracodawcy ze wskazaniem stanowiska pracy – wiceprzewodniczący. W dacie 1 marca 2011 r. między pracodawcą reprezentowanym przez Z. K. a powodem jako pracownikiem zawarto aneks do umowy o pracę, w którym wprost oświadczono, że zmienia się umowę o pracę z 1 maja 1988 r. i określano stanowisko powoda jako wiceprzewodniczący. Z powyższego wynika więc, że powód w okresie dotyczącym wypowiedzenia umowy o pracę był pracownikiem Federacji NSZZ PL zatrudnionym na stanowisku wiceprzewodniczącego Krajowej Rady Federacji, doszło bowiem do umownego przekształcenia dotychczasowych warunków umowy o pracę w zakresie stanowiska pracy i związanych z nim obowiązków pracowniczych. Nie ma zatem żadnych podstaw faktycznych do uznania, że na czas pełnienia funkcji wiceprzewodniczącego doszło do swoistego zawieszenia dotychczasowych warunków zatrudnienia a strony łączył dualny stosunek pracy. Oczywiście taki stan co do zasady nie jest wykluczony, jednak wymagałby odrębnej umowy stron, co jednak nie zostało ustalone w toku postępowania; w toku postępowania powód zresztą ku takiemu ustaleniu nie dążył.

W oparciu o statut Federacji NSZZ PL należy stwierdzić, że jest jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną (§ 1-6). Organami Federacji są Zjazd Delegatów Federacji, Krajowa Rada Federacji, Prezydium Krajowa Rada Federacji i Komisja Rewizyjna (§ 13 statutu). Organy Federacji pochodzą z wyboru, ich kadencja trwa 4 lata i wygasa m.in. z powodu odwołania w trybie określonym w statucie, co jest stwierdzane uchwałą Krajowej Rady Federacji (§ 14.1, 3, 4.4, 5 statutu). Krajowa Rada Federacji jest naczelnym organem stanowiącym Federacji, tworzą ją wybrani członkowie, w tym Przewodniczący i Wiceprzewodniczący, jest

organem społecznym z wyjątkiem osób pełniących etatowo funkcje Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Federacji (§ 16.1, 3 statutu). Krajowa Rada Federacji odwołuje przewodniczącego, wiceprzewodniczącego oraz członków KRF przed upływem kadencji w przypadku rażącego naruszenie obowiązków statutowych oraz przepisów prawa, po uprzednim zasięgnięciu opinii macierzystej zakładowej organizacji związkowej (art. 16a § 17 statutu). Prezydium Krajowej Rady Federacji stanowi Przewodniczący i Wiceprzewodniczący. Prezydium kieruje działalnością Federacji (§ 17.1, 2 statutu). Przewodniczący Federacji dokonuje czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w odniesieniu do pracowników zatrudnionych w biurze Federacji oraz przysługują mu uprawnienia określone w Kodeksie pracy, ustawie o związkach zawodowych i innych przepisach prawa (§ 19.4 statutu).

Przedstawione zestawienie przepisów statutowych przy uwzględnieniu statusu prawnego powoda prowadzi do wniosku, że powód nie tylko, że był pracownikiem Federacji zatrudnionym na stanowisku wiceprzewodniczącego, ale też że był, w rozumieniu przepisów statutu pracownikiem etatowym, zatrudnionym w biurze Federacji. Pracodawcą powoda w rozumieniu definicji z art. 3 k.p. była więc Federacja NSZZ PL, stanowiąca zakład pracy w znaczeniu przedmiotowym, którą w zakresie prawa pracy reprezentował przewodniczący Federacji. W sprawie Sąd Okręgowy wyjaśnił znaczenie zapisu § 17.4 statutu, do której to argumentacji nie odniósł się skarżący bazując na stwierdzeniu, że powód nie był pracownikiem biura Federacji. Nie wskazał jednak, odwołując się do argumentacji *ex lege*, jak definiował swój status w strukturze Federacji. Poprzestał na stwierdzeniu, że strony łączyły dwa stosunki pracy, co jednak pozostaje w sprzeczności z ww. okolicznościami sprawy. Powód nie wyjaśnił dlaczego w argumentacji zignorował regulację § 16.3 statutu, w myśl której pełnił funkcję etatowo. Niemniej nawet gdyby przyjąć, że strony łączyły dwa stosunki pracy, to z racji pozostawania w stosunku pracy na stanowisku wiceprzewodniczącego Federacji powód funkcjonował w strukturze organizacyjnej, jako etatowy pracownik biura Federacji, co należy rozumieć, że był pracownikiem Federacji, czyli zakładu pracy w rozumieniu art. 3 k.p. Powód podlegał więc w pełni reżymowi pracowniczemu, a zatem oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy prawidłowo zostało złożone przez osobę

upoważnioną do czynności z zakresu prawa pracy w imieniu pracodawcy. Argumentacja, że czynności w tym zakresie należało dokonywać w trybie szeroko rozumianego obrotu prawnego jest oderwana od systemu prawa pracy; wskazuje na swoisty koniunkturalizm, powód bowiem z jednej strony chce wykorzystywać uprawnienia gwarantowane prawem pracy, a z drugiej, po to, by podważyć skuteczność wypowiedzenia umowy o pracę, ucieka się do regulacji dotyczących szeroko rozumianego obrotu prawnego. W tej kwestii przepisy są jednoznaczne, jeżeli strona podlega prawu pracy to wszystkie czynności w relacji pracownik - pracodawca podejmuje osoba o statusie wyznaczonym art. 3¹ § 1 k.p. Tak też należy przyjąć w przypadku powoda, skoro był pracownikiem Federacji, to skutecznego prawnie wypowiedzenia umowy dokonała osoba statutowo upoważniona do podejmowania czynności w imieniu pracodawcy, czyli przewodniczący KRF. Sąd Najwyższy nie zgadza się z argumentacją powoda i stwierdza, że stron nie łączył stosunek pracy z wyboru. Z art. 73 k.p. wynika, że stosunek pracy z wyboru nawiązuje się jeżeli z wyboru wynika obowiązek wykonywania pracy w charakterze pracownika. Z ustaleń sprawy taki fakt nie wynika. Powód w toku postępowania nie wskazywał na tę podstawę nawiązania stosunku pracy. W postępowaniu kasacyjnym powoływanie nowych faktów jest niedopuszczalne (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Nadto należy zaznaczyć, że stosunek pracy z wyboru rozwiązuje się z wygaśnięciem mandatu, nie ma zatem konieczności wypowiedzenia umowy o pracę. Natomiast w sprawie strony łączyła umowa o pracę na podstawie, której powodowi powierzono obowiązki wiceprzewodniczącego Federacji, która została wypowiedziana.

W podsumowaniu należy zatem stwierdzić, że Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia § 17.4 statutu, ani też § 19.4 co oznacza, że Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że umowa o pracę została rozwiązana przez podmiot uprawniony do reprezentowania pracodawcy w rozumieniu art. 3¹ § 1 k.p. W nawiązaniu do przedstawionych okoliczności sprawy prawidłowo też Sąd Okręgowy rozważał zasadność przyczyn wypowiedzenia w kontekście pracowniczych obowiązków powoda na stanowisku wiceprzewodniczącego. Po zmianie treści umowy o pracę w zakresie stanowiska pracy powód realizował bowiem, w miejsce dotychczasowych, obowiązki wiceprzewodniczącego i z tej pracy został rozliczony.

Sąd Najwyższy nie zgadza się z zarzutem naruszenia w sprawie art. 38 § 1 k.p. Z ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy, którymi Sąd Najwyższy jest związany wynika, że przed zaplanowanym na datę 17 października 2013 r. posiedzeniem Krajowej Rady Federacji NSZZ PL jedenastu członków Krajowej Rady, po zapoznaniu się z dokumentacją księgową, podpisało wniosek o odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego. We wniosku sprecyzowano, że powodem odwołania jest rażące naruszenie postanowień statutu Federacji i szczegółowo wykazano okoliczności potwierdzające nadużycia, których dopuścił się powód, m.in. w zakresie gospodarowania majątkiem Federacji przez brak racjonalności w gospodarowaniu środkami finansowym i biura Federacji; w uzasadnieniu wniosku wyjaśniono, na czym polegały nadużycia i na potwierdzenie powołano konkretne dowody. Przy tym nie można zgodzić się z powodem, że przedmiotowy wniosek jako dokument nie miał żadnego formalnoprawnego znaczenia, ponieważ był wyrazem opinii jedynie jedenastu członków Krajowej Rady Federacji. Należy przyznać, że w istocie dokument ten potwierdzał stanowisko w sprawie nie organu Federacji, lecz niektórych jej członków, jednak w istocie stanowił dokument firmowany przez pracodawcę reprezentowanego przez przewodniczącego KRF. Wniosek zawierał bowiem precyzyjne informacje i formalnie został przedstawiony zakładowej organizacji związkowej jako stanowisko pracodawcy powoda. W konsekwencji, w dacie 11 października 2013 r. zarząd reprezentującej powoda zakładowej organizacji związkowej, po analizie ww. wniosku oraz dokumentacji źródłowej (delegacji, wykazów wyjazdów i delegacji) wydał opinię, w której uznał za zasadny wniosek o odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego, jak i wniosek o stwierdzenie wygaśnięcia mandatu powoda jako członka Krajowej Rady Federacji, oraz wyraził zgodę na rozwiązanie umowy o pracę w każdym przewidzianym trybie. Wobec takich faktów Sąd Okręgowy trafnie przyjął, że pracodawca nie naruszył art. 38 § 1 k.p. Pozwany wywiązał się z obowiązku konsultacji zamiaru wypowiedzenia umowy ponieważ przedstawił zakładowej organizacji związkowej informację, z której wynikało, że jedenastu członków Krajowej Rady wnioskuje o odwołanie powoda z funkcji wiceprzewodniczącego oraz wskazuje konkretne przyczyny; pracodawca wraz z wnioskiem przedstawił kompletne dokumenty księgowe, które stanowiły podstawę sformułowania zarzutów

i podstawę wniosku części członków Krajowej Rady. W myśl utrwalonego orzecnictwa – Uchwała Pełnego Składu Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego 19 maja 1978 r., V PZP 6/77 - przewidziane przez kodeks pracy współdziałanie kierownika zakładu pracy z organami związku zawodowego w razie zamierzonego rozwiązania za wypowiedzeniem umowy o pracę zawartej na czas nie określony jest obligatoryjne, powszechne i uprzednie; przewidziana w art. 38 § 1 k.p. forma pisemna dotyczy zarówno zawiadomienia rady zakładowej o zamiarze wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę, jak i podania przyczyny, uzasadniającej rozwiązanie umowy. Przy czym należy uznać, że dochowanie formy pisemnej nie jest ograniczone do posłużenia się standardowym formularzem, lecz może być zrealizowane w dowolnej formule piśmienniczej. W ocenie Sądu Najwyższego, informacja pracodawcy, adresowana do zakładowej organizacji związkowej, przedstawiona wraz z dokumentacją księgową stanowiła więc jednoznaczny wyraz woli pracodawcy rozwiązania z powodem umowy o pracę z przyczyn wskazanych w złożonych dokumentach i umożliwiła organizacji związkowej zajęcie stanowiska w sprawie powoda. Zastosowana przez pracodawcę formuła, mimo że nie sporządzono formalnego pisma będącego stricte zawiadomieniem o zamiarze wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę, spełnia wymogi art. 38 § 1 k.p., ponieważ umożliwiła zakładowej organizacji związkowej zapoznanie się z całokształtem okoliczności prowadzących do zamierzonego wypowiedzenia umowy o pracę, a to stanowiło realizację celu ustawodawcy, polegającego na zapewnieniu szczególnej ochrony członkowi zakładowej organizacji związkowej.

Należy też zauważyć szczególność rozpatrywanego przypadku, ponieważ wraz z wymogiem kodeksowej konsultacji związkowej pracodawca miał, w myśl zapisu statutowego zasięgnięcia opinii organizacji zakładowej w przedmiocie odwołania wiceprzewodniczącego przed upływem kadencji z powodu rażącego naruszenia obowiązków statutowych oraz przepisów prawa. Słusznie w tej kwestii zauważył Sąd Okręgowy tożsamość zdarzeń stanowiących podstawę odwołania i rozwiązania umowy o pracę. Czynności pracodawcy adresowane do zakładowej organizacji związkowej zostały więc zrealizowane poprzez przedstawienie

stanowiska członków KRF w formie wniosku o odwołanie oraz przez załączenie kompletu dokumentacji źródłowej.

W przedstawionym stanie faktycznym, nie można przyjąć, że stanowisko/opinia organizacji zakładowej było blankietowe zważywszy, że z użytego w opinii sformułowania wynika, że organizacja zakładowa godziła się na zastosowanie wobec powoda nawet najsurowszej sankcji, czyli rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia z winy pracownika. Niezależnie od tego, art. 38 k.p. nie wymaga zgody organizacji zakładowej na rozwiązanie z pracownikiem umowy o pracę. Nie można również uznać, że pracodawca naruszył przepisy o wypowiedzeniu umowy o pracę, ponieważ zakładowa organizacja związkowa uchybiła regulacjom swojego statutu, nakazującym wysłuchanie pracownika. Po pierwsze, należy zauważyć, że nie jest to wymóg ustawowy, lecz wewnętrzna regulacja związkowa, zatem przepisy te nie mają wartości przypisanej art. 9 k.p. (zakładowa organizacja związkowa nie jest stroną stosunku pracy); po drugie, z ustaleń sprawy wynika, że zakładowa organizacja związkowa wobec istotnej wagi przedstawionych dokumentów nie widziała potrzeby konsultacji z powodem. Na gruncie przepisu art. 38 § 1 k.p. nie można przyjąć, że pracodawcę obciążają konsekwencji ewentualnych nieprawidłowości w działalności zakładowej organizacji związkowej w zakresie realizacji własnych statutowych zobowiązań. Nie można też zgodzić się z argumentem, że art. 38 § 1 k.p. został naruszony przez uchybienie regulacji zawartej w § 16a pkt 17 statutu. Wprawdzie przepis ten stanowi, że KRF odwołuje członka Prezydium Federacji po zasięgnięciu opinii organizacji zakładowej, to z normy tej nie można wprost wnioskować, że o taką opinię występuje organ Federacji jakim jest KRF. Czytając systemowo przepisy statutu KRF jest organem stanowiącym i obraduje na posiedzeniach, natomiast Przewodniczący Federacji kieruje jej pracami jak też działalnością bieżącą Federacji. Rola przewodniczącego jest zatem zapewnienie kompletu materiałów niezbędnych do podjęcia przez Krajową Radę stosownych decyzji o charakterze stanowiącym. Na potrzeby realizacji uprawnień Krajowej Rady z § 16a pkt 17 statutu, to przewodniczący zasięga opinii organizacji zakładowej i przedstawia ją na posiedzeniu Krajowej Rady. W sprawie tak określona procedura została wyczerpana.

W przekonaniu Sądu Najwyższego nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 382 k.p.c. Sąd Okręgowy potraktował sprawę z dużą wnikliwością, a korzystając z zasady swobody w ocenie materiału dowodowego wykazał się doświadczeniem życiowym, w przeciwieństwie do Sądu pierwszej instancji, który ograniczył się do weryfikacji stricte formalnej. Wymaga zaznaczenia, że Sąd drugiej instancji sporządzając uzasadnienie wyroku nie musi trzymać się modelu, według którego sporządza się uzasadnienia w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Istotna jest natomiast precyzja i logika prowadzonego wyводу prawnego. To, że sąd drugiej instancji jest sądem merytorycznym nie oznacza, że całość materiału dowodowego musi ponownie opisywać w motywach rozstrzygnięcia, łącznie z przywołaniem wszystkich zgromadzonych dowodów i ich pełną analizą, jak to wywodzi skarżący. Stanowczo należy podkreślić, że dla skuteczności argumentacji nie ma znaczenia obszerność wyводу prawnego, lecz trafność argumentacji prawnej poparta klarownością i precyzją sformułowań. Wywody sądu muszą być rzeczowe, zwarte i jasne, bo tylko wtedy są czytelne dla nieprofesjonalnych stron. Nie powinny też zawierać zbędnej treści i być nadmiernie rozbudowane. W tak określone kryteria wpisują się przyczyny wydania zaskarżonego wyroku wyartykułowane w jego uzasadnieniu. W sprawie analizując motywy rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego, wbrew zarzutowi skargi można bez trudności odtworzyć tok rozumowania Sądu, który - przez nawiązanie do części historycznej uzasadnienia - układa się w jasny i logiczny wywód. Sąd Okręgowy nie zdyskredytował w całości ustaleń i ocen Sądu Rejonowego. Wskazał natomiast, że w określonym zakresie się z nimi nie zgadza i klarownie przedstawił co do tych kwestii własne rozważania i ocenę. Odwoływał się również do konkretnych dowodów i wskazywał, których okoliczności dotyczą. Nie opisywał pozostałych okoliczności i słusznie, skoro spotkały się z jego aprobatą. To, że w uzasadnieniu zabrakło zdania stwierdzającego, że Sąd drugiej instancji w niezakwestionowanym zakresie podtrzymuje ustalenia i ocenę Sądu pierwszej instancji, nie dyskwalifikuje całego orzeczenia zważywszy na zakres zmiany i prawidłowy sposób argumentowania przedstawiony przez Sąd Okręgowy. Wywód prawny, którego domaga się skarżący, co do całości zgromadzonych dowodów i związanych z nimi okoliczność niczego by w sprawie nie wyjaśnił i nie zmienił, a jedynie stanowiłby zbędne powtórzenie oraz

skutkowałby pozbawieniem jasności motywację Sądu drugiej instancji. Sąd Najwyższy uznał, że dywagacje powoda prowadzone na gruncie naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. i art. 382 k.p.c. w zw. z regulacjami statutowymi na temat pozorności i fikcyjności podjętych działań, w tym w zakresie obowiązkowej konsultacji związkowej są jedynie polemiczną hipotezą w stosunku do ustaleń Sądu poprzedzonych swobodną analizą dowodów, a jako takie nie wpisują się w proceduralne podstawy skargi kasacyjnej. Powód dopuścił się nadużyć finansowych w zakresie rozliczania kosztów podróży służbowych, co wynika ewidentnie z zestawień liczbowych, a że taki stan aprobował Przewodniczący Federacji nie ma znaczenia dla oceny bezprawności zachowania powoda; natomiast czyni przełożonego powoda odpowiedzialnym za brak właściwego nadzoru. Zachowanie powoda było rażąco naganne i oceny tej nie może zmienić naganne zachowanie jego przełożonego, polegające na przyzwoleniu na działania powoda.

Z tych względów skarga kasacyjna podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego stanowi art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 98 § 1 i 3 oraz art. 108 k.p.c.; koszty zastępstwa procesowego zasądzono stosownie do przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).